لە ڕۆخنەی ئاسمانەوە بە ڕۆخنەی زەوی! … نوسینی: کارل مارکس

وەرگێڕانی بۆ کوردی : سەردار عەبدوڵا حەمە ….

لە پاش ئاشکرا بوونی نەبوونی دونیای ئەودیوی ڕاستی دەبێ ڕاستی ئێم دونیایە هەستەنگەنرێت ئەمە بۆ ئەرکی مێژوو دائەنرێت لەپێشدا ئەمە ئەرکی فەلسەفەیە کە دەبێ ئێم خزمەتە بە مێژوو بکات . بنچینەی ڕۆخنەی نائاینی ئەوەیە ؛ کە مرۆڤ ئایین دروست دەکات نەک ئایین مرۆڤ دروست ئەکات ، لە ڕاستیدا ئایین هوشیاری وپێشبینی خودیە لە لایەن مرۆڤەوە لەوکاتەدا کە هێشتا خودی خۆی نەدۆزیوەتەوە یا خۆی وون دەکاتەوە جارێکی تر ، بەڵام دەبێ ئەوە بزانین کە مرۆڤەکان دابەڕاو نین ولەجێگایەکدا نین لە دەرەوەی ئێم دونیایەدا بن .

مرۆڤ دونیای مرۆڤ ،دەوڵەت ، کۆمەڵگایە وە ئێم دەوڵەت و کۆمەڵگایش ئایین بەرهەم دێنن ؛ هوشیارێکی پێچەوانە (لنگەوقوچ) دەدەن سەبارەت بەم دونیایە چونکە خۆیان دونیایەکی پێچەوانەن .ئایین تێڕی گشتی ئێم جۆرە دونیا یە، بە کورتیەکەی ئاین دەتوانێ پێگەی خۆی لە ناو خەڵک بکاتەوە بەوەی کە گیانەکی شەرافەت مەندانەیە ،هاندەرێکی باشبۆ خەڵک ، پاداشی بە هۆشتی خەڵک داناوە ، ترس دەخاتە دڵی خەڵکەوە ،مەراسیم وپرسی مردووانی خەڵک دائەنێ ئەمانەن جێگای ئایین دەکەنەوە لە ناو خەڵکدا .

ئایین جۆبەجێ کاری خۆیاتی جۆرە مرۆڤکە کە بوونی نیە لە واقیعدا ، ئەنجا دەتوانین بڵێن بگەین وەستانەوە لە بەرانبەر ئایینداا بڵێن دەبێت کە لەبەرانبەر ئەو دونیایەدابوەستیتەوە کە ئایین لە هەناویدا دروست دەبێت .ئەو خەشیە ی ئایین وەک مژدە دەیداهەر لەم واقیعەوە ولە م دونیایەوە وەری گرتووە کەچی خۆی ناڕازیە لەم دونیایەدا بەدەست بێت لە بەرانبەریدا دژایەتی دەکات .ئایین بە کار دێت بۆ فریودانی خەڵکی ستەملێکراو ، ئایین دڵی جیهانێکی بێ دڵە ،ئایین گیانی هەلومەرجێکی بێ گیانە ، ئایین تلیاکی(بۆ هۆشکەری) خەڵکە .

کاتێ ئایین نامێنێ واتە بەهۆشتی خۆیاتی نامێنێ وبەهۆشتی واقیعی دێتە بوون واتە مرۆڤ واز لەوبیرانە دێنێ کە ناواقعین لە سەر

بارودەخی خەی ، لەهەمان کاتدا واز لەو باردەخە دەنە کە بیری ناواقعی بەرهەم دەنیت ، هەر بۆیە ڕەخنە لە ئایین ڕەخنەیە لە دڕەی(شیوی) ئەو فرمێسک وناخۆشیانەی کە ئایینی تیدا لە دایک بووە .

ڕەخنە لە ئایین بە ئەوپەڕی ئەو کلێشە وهەمیانە لابەات کە گوڕەکانیان داپشیوە لە بەر ئەوە نیە کە دیمەنی گوڕەکانی ناشرین کردووە بەڵکو لە بەر ئەوپەڕی هەر کلێشکان نەهیڕەت و لە جیاتی گوەی دروستکراومرۆڤ گوەی زیندوو بەرهەم بەنەت ، ڕەخنە لە ئایین ، ئەفسانەکانی مرۆڤ تەک دەشکێنەت تا بیر بکاتەوە ، تا چالاک بەت ، تا واقعی مرۆڤ بوونی خەی دروست بکات بەو سیفەتەی مرۆڤێک بەت بە بە بیری ئەفسانەویانە بژی و بگاتە حالەتی ژیری وکامە بوون ، وە بە ئەوەی بە دەوری خەیدا بسوڕێتەوە واتە سوانەوە بە دەوری خەری ڕاستقیقەنەی خەیدا،چونکە وای لی کراوە لە لایەن ئایینەوە بە دەوری خەرەکی نادیاردا بسوڕێتەوە .

لە پاش ئاشکرا بوونی نەبوونی دونیای ئەودیوی ڕاستی دەبە ڕاست ئەم دونیایە هەڕەسهێنەرەت ئەمە بە ئەرکی مێژوو دائەنرێت لەپێشدا ئەمە ئەرکی فەلسەفەیە کە دەبە ئەم خزمەتە بە مێژوو بکات،ئەمەش بەوە دەبەت ئەو ڕواڕەتە پیرۆزەی کە بە مرۆڤ دراوە وەک کەیلەیەک سەیری خەی بکاو خەی تەدا بینێتەوە ،یەسوا بکرێت ، وەئەو ماسکەی بە مرۆڤەوە کراوە بە ئەوەی خەی بەخەی نامە بەت، لە کرێتەوە بە پیرۆزی نەزانێت ، بەوشێوەیە دەکرێت ڕەخنەکان لە ئاسمانەوە داگیرین بە سەر زەوی ، ڕەخنە کان لە ئایینەوە دەبن بە ڕەخنە لە مافەکان ، ڕەخنەکان لە خوا ناسی و خواپەرستیەوە دەبن بە ڕەخنە لە سیاسەت.

-_____

بەشێک لە لەپێشە کەی " ڕەخنە لە فەلسەفەی مافەکان لە لایەن هیگڵەوە"

وەرگێڕانی بە عەرەبی گۆڤاری "النقطة " چاپی باریس ۱۹۸۳ .
وەرگێڕانی بە کوردی : سەردار عەبدوڵا حەمە
۲۹/۱/۲۰۱۹